

Algemene Beschouwingen

Begroting 2018

“Zoutloos!”

VVD Fractie

Betreft: Algemene Beschouwingen Begroting 2018 Gemeente Almelo

Datum: 2 november 2017

Opgesteld door:

Jemy Pauwels (fractievoorzitter)

Arjen Maathuis (raadslid)

Edith van den Ham (raadslid)

Willem Loupatty (raadslid)

Financiële keuzes

Structureel en incidenteel perspectief

Ook in 2018 wordt er weer flink bezuinigd, €3,8 miljoen euro. In onze algemene beschouwingen schreven we het al: 2018 wordt een jaar met twee gezichten. We kijken hoopvol uit naar het ontwikkelconvenant dat afgesloten zal worden met de provincie. Gelijktijdig zit Almelo nog steeds in financieel zwaar weer; iets waar een nieuwe raad en een nieuw college mee geconfronteerd gaat worden. Als klap op de vuurpijl lopen de tekorten in het sociaal domein op en heeft het college dit zien aankomen en geweigerd adequaat in te grijpen. Het simpelweg het Rijk de schuld geven dat 'Almelo te weinig geld krijgt' gaat er bij de VVD niet in. De integratie-uitkering sociaal domein (lees: de inkomsten vanuit het Rijk) is immers gebaseerd op een objectief verdeelmodel dat rekening houdt met de kenmerken van een gemeente, dus ook met de kenmerken van Almelo.

Geld voor het buitengebied

De VVD-fractie is samen met de CDA-fractie (indieners van de motie) blij dat het college eindelijk €100.000,- structureel beschikbaar stelt voor het buitengebied. Wij hopen dat hiermee ook het buitengebied van Almelo een ontwikkelperspectief krijgt, waaronder volledige digitale ontsluiting.

Sourcing openbare ruimte

In 2018 neemt het college 450.000 euro op als besparingsverlies voor het niet tijdig realiseren van de taakstelling sourcing beheer openbare ruimte. Dit gaat de VVD-fractie te ver. Het college schreef op 4 april 2017 dat twee varianten zouden worden uitgewerkt en met elkaar vergeleken. Dit zou meer tijd kosten. Voor de zomervakantie zou een besluit vallen; we hebben niets gezien. Voor de daadwerkelijke uitvoering van de gekozen variant mikte het college op 1 januari 2018. En nu? 9 maanden later heeft het college nog steeds niet haar huiswerk gedaan en wil ze wederom uitstel (tot 1 januari 2019). Voor de VVD onacceptabel en zal dan ook voorstellen om de helft van het besparingsverlies alsnog op te voeren zodat ook in 2018 nog gehandeld moet worden om besparingen te realiseren. Via een ander amendement wenden we de hierdoor vrijgespeelde € 225.000,- aan om het zwembad te verduurzamen.

Doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie in 2018

De VVD kan zich vinden in het kredietvoorstel van het college om in 2018 maximaal € 1,874 miljoen beschikbaar te stellen voor de organisatieontwikkeling. De VVD-fractie is wel benieuwd naar de effecten van deze investeringen en verwacht hierover van het college adequate rapportage. Voor de andere investeringen in de doorontwikkeling verwacht de VVD telkens een separaat voorstel welk wordt voorgelegd aan de raad. Dit laatste conform harde toezegging door uw College aan de raad ten tijde dat het voorstel voor de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie in combinatie met een begroting aan de raad werd gepresenteerd. Helaas geeft deze begroting onvoldoende inzicht in de daadwerkelijke besteding van het totaal door u gevraagde budget voor deze doorontwikkeling.

Investeringsagenda 2018

De VVD vindt het jammer dat er van de investeringsagenda, zoals deze ooit bedoeld was, weinig over is. Wij vinden het van belang dat er voor de stad Almelo en haar inwoners een nieuw perspectief ontstaat. Veel Almeloërs zijn trots op hun stad; zichtbare investeringen zijn hard nodig om dat gevoel te behouden en uit te bouwen.

Ontwikkelen tarieven

De VVD is blij met het eindelijk verlagen van de afvalstoffenheffing in 2018. Huishoudens betalen sinds de invoering van omgekeerd inzamelen €50,- per jaar minder. Dat is mooi, maar nog niet genoeg! Afval scheiden moet nog meer lonen. Gelijktijdig wil de VVD de ruimte bieden aan inwoners die afval niet willen scheiden; in dat geval betaal je gewoon meer.

De OZB-verhoging van € 370.000,- is na jaren van OZB-verhoging voor de VVD-fractie onacceptabel. Toen de beslissing van deze verhoging viel op 2 juli 2015 heeft de VVD-fractie hier niet mee ingestemd; een amendement om het college op andere gedachten te brengen heeft het destijds niet gehaald. Via een amendement zullen wij voorstellen de OZB-verhoging (een maatregel die niet meer op draagvlak in de samenleving kan rekenen) te schrappen en dit ten laste te brengen van het structureel perspectief.

Hoofdpogave 1 Saneren & Innoveren

Financieel herstelplan

De VVD-fractie kan het waarderen dat het college op koers ligt voor wat betreft het financieel herstelplan. Toch kan en moet hier verbetering in optreden, door het verwerven van incidentele middelen (bijv. verkoop van aandelen Twence). De VVD gaat er van uit dat het college zich hier onverminderd voor blijft inzetten. Ook dient er in Almelo 'strakker' begroot te worden en kunnen er nog aanvullende besparingen gerealiseerd worden op voorzieningen waarvan wij ons afvragen of zij hebben bijgedragen aan de grote maatschappelijke effecten die we willen bereiken. Heeft bijvoorbeeld de inzet op welzijn nou echt geleid tot minder gebruik van zorgvoorzieningen? Uw college weet hier tot op heden helaas geen onderbouwd antwoord op te geven, dat geeft te denken.

Budgetneutraliteit sociaal domein

Het college geeft als doel aan: "we zijn in staat de uitvoering van taken in het sociaal domein (Participatiewet, WMO, Jeugd, Beschermd Wonen) binnen de beschikbare rijksmiddelen uit te voeren". De VVD is het hier hardgrondig mee eens. Maar hoe denkt het college dit te bereiken? Welke maatregelen gaat ze in 2018 hiervoor nemen (Sturing en monitoring, zie 'wat gaan we doen', is niet voldoende). Het college geeft aan dat zij met de Rijksmiddelen uit wil komen binnen het sociaal domein. Er wordt in de begroting veel geschreven over preventief beleid maar dit wordt niet vertaald in het krimpen van de kosten. De VVD vindt het triest dat de ambitie niet vertaald wordt in resultaten en vervolgens terug te vinden zijn in daadwerkelijk lagere kosten voor het sociaal domein! Met deze keuze wordt een groot deel van het beschikbare budget 'gegjzeld' terwijl het ook voor andere zaken kan worden ingezet. Dit is een bestuurlijke (bewuste) misser van jawelste hetgeen de VVD dan ook hardgrondig afkeurt.

Van de wettelijke mogelijkheid om van mensen met een uitkering een tegenprestatie te vragen wordt helaas geen gebruik gemaakt. Werken is goed voor mensen, ook als dit niet altijd betaald werk is. De VVD ziet de tegenprestatie als een investering en daarmee een kans voor het wél verkrijgen van betaald werk. Het is jammer dat het college hier de afgelopen jaren geen gebruik van heeft gemaakt en hiermee mensen langer aan de zijlijn laat staan. Dit betekent dat dit college geen maatregelen neemt om mensen (die kunnen) met een harde lijn aan het werk te krijgen en uit een sociaal isolement halen. Deze lijn die jarenlang (bewust) is gevolgd door linkse partijen zoals SP en PvdA keurt de VVD, juist in deze periode waar de economie weer groeit, nog harder af dan voorheen.

Duurzaamheid

De VVD waardeert het dat het college (markt)partijen wil stimuleren om mee te werken aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen van de Agenda Duurzaam Almelo. De VVD vindt echter dat er ook een specifieke duurzaamheidsagenda voor BP Twente, XL Businesspark en Leemslagen op moeten worden gesteld. De VVD vindt dat er eerst moet worden gekeken naar financieringsmogelijkheden, alvorens te besluiten dat er geen ambtelijke capaciteit beschikbaar is of beschikbaar kan worden gesteld. Zo zal er onder andere moeten worden nagegaan of er aanspraak kan worden gemaakt op de ISDE subsidie en of het Energiefonds Overijssel financiering kan bieden voor de projecten. De VVD verwacht van het college meer daadkracht en ambitie. Niet om maatregelen als gemeente allemaal zelf uit te gaan voeren, maar marktpartijen juist aan te sporen om te komen met economisch haalbare en interesse duurzaamheidsinitiatieven. Nederland kent tal van succesvolle voorbeelden die eenvoudig vertaald kunnen worden naar Almelose initiatieven. Dit vraagt van het college meer inzicht en pro-actieve houding naar marktpartijen.

Ontwikkelperspectief

Het vertrouwen van inwoners in de gemeente moet snel worden hersteld. De VVD-fractie sluit zich aan bij het opstellen van een ontwikkelconvenant met de provincie Overijssel. Middels de volgende lijnen zal dit worden gerealiseerd:

- Een ontwikkelscan voor het vertrouwen
- Een gebiedsprogramma Nieuwstraatkwartier
- Het versterken van bedrijventerreinen
- Vergroten van de Almelose arbeidsmarkt

De provincie zal vanuit haar rol de belangen voor het vestigen van bedrijven bij verschillende gemeenten in Twente moeten beheersen en zorgen dat er samenwerking ontstaat in plaats van concurrentie. Een voorbeeld hiervan is het XL businesspark waar de belangen van de verschillende gemeente in Twente behartigd moeten worden en waar de provincie een bemiddelde rol kan spelen. Met name het toezien op meer flexibiliteit in de prijsontwikkeling van grondaanbod (flexibiliteit in onderhandelingen) aan marktpartijen vraagt hier extreem veel aandacht. Middels bovenstaande vestigingen van bedrijven in Twente zal de arbeidsmarkt in Almelo ook vergroot worden.

Hoofdpogave 2 Transformatie werk en zorg

De VVD ziet veel kansen en mogelijkheden voor Almeloërs die, op dit moment, niet of onvoldoende mee (kunnen) doen in Almelo omdat ze problemen ondervinden op het gebied van zorg, werk en/of inkomen. We kennen, door de inzet vanuit de wijkteams, deze mensen en hebben veel kennis van deze problemen. Ook groeit onze kennis als het gaat om de oorzaken hoe de problemen ontstaan. De VVD vindt het van belang dat deze kennis gebruikt wordt om problemen te voorkomen. Wij willen voorkomen dat mensen afhankelijk worden van gemeentelijke voorzieningen.

Niet voor iedereen geldt dat dit voorkomen kan worden. De VVD vindt dat waar mensen de ondersteuning onverhoopt nodig hebben, dat het snel inzetbaar moet zijn. De ondersteuning moet er altijd op gericht zijn dat de eigen regie zoveel mogelijk (geheel of gedeeltelijk) wordt hersteld.

Werk

Meedoen vanuit werk vindt de VVD van groot belang. Niet alleen voor de persoon die werkt, ook voor zijn gezin en/of omgeving. Werken moet lonen: zowel financieel als emotioneel. Werk is financieel én emotioneel goed voor de eigenwaarde van mensen en voorkomt enorm veel andere problemen op andere vlakken. Het ontberen van werk heeft het omgekeerde effect. De VVD vindt

het voorgestelde beleid van het college veel te veel ingegeven vanuit het 'zorgen voor mensen'. De VVD vindt het noodzakelijk dat mensen meedoen ook vanuit werk en hierin zelf (zoveel als mogelijk) de regie krijgen. Neem mensen serieus en geef ze meer verantwoordelijkheid.

Helaas geldt, niet voor iedereen, dat het verkrijgen van een betaalde baan reëel is. Dat betekent voor de VVD niet dat Almeloërs langs de zijlijn hoeven te staan. De VVD vindt dat voorkomen moet worden dat mensen aan de zijlijn komen te staan of indien dit gebeurt blijven staan. Dat betekent dat mensen zowel betaald als onbetaald kunnen meedoen. Beleid moet hier meer op gericht zijn dan het college voorstelt. De VVD vindt dat je dit in de eerste plaats realiseert door een aantrekkelijk ondernemersklimaat te realiseren en te faciliteren, waardoor er banen ontstaan voor Almeloërs. Daarnaast vindt de VVD dat het aantrekkelijker moet worden om te werken (betaald of onbetaald) en onaantrekkelijker moet worden om niet te werken. Hierin vindt de VVD dat het college teveel ruimte biedt om aan de zijlijn te blijven staan. Als je onbedoeld en ongewild toch zonder werk komt te zitten, moet alles erop gericht zijn om dat zo snel mogelijk te herstellen. De VVD vindt dat iedere Almeloër iets zou kunnen en moeten bijdragen en ziet dat het beleid van het college hierin te weinig leidt tot resultaten.

Zorg

De VVD vindt het van groot belang dat we voorkomen dat mensen gebruik hoeven te maken van de ondersteuning, zorg en dienstverlening. Vroegsignalering en interventies in de buurt, waarbij oplossingen zoveel mogelijk in het normale leven worden gevonden, vinden wij onderdeel van de noodzakelijke preventieve aanpak. De VVD vindt dat het college veel spreekt over meer preventie, maar ziet dit onvoldoende terug in concrete voorbeelden hoe het college dit wil gaan doen. Waar zorg, hulpverlening of ondersteuning nodig is van professionals, moet deze zo snel mogelijk ingezet worden, op maat toegerust zijn en altijd gericht zijn op het (geheel of gedeeltelijk) herstellen van de eigen regie. Het college stelt wel een preventief beleid maar vertaalt dit niet in een terugloop van de benodigde middelen in de begroting. Hierdoor zet het college de ruimte voor innovatie compleet op slot zet. Het geld dat overblijft bij een succesvol beleid zou immers ook ergens anders voor vrijgemaakt kunnen worden. Wanneer dit nu overblijft vloeit het terug in de algemene middelen.

De VVD vindt dat de transformatie vooral moet gaan over een andere dienstverlening, hulpverlening en zorg. We zien echter dat de focus van het college vooral gericht is op de toeleiding. Met alleen een andere toeleiding ben je er nog lang niet. De VVD kijkt erg uit naar de routekaart en de plannen voor de échte transformatie.

Het college geeft aan dat zij de ervaringen in pilots wil borgen. De VVD onderschrijft het belang hiervan. Het niet of onvoldoende borgen van de succesvolle ervaringen van pilots is in onze ogen het verkwanselen van gemeenschapsgeld. De keuze om gezinscoaching in de huidige vorm, zonder enige evaluatie, anders onder te brengen staat haaks op dit uitgangspunt. Dergelijke succesvolle preventieve interventies verdienen structurele borging in de vorm waarin ze effectief zijn gebleken. De VVD zal hier met een motie komen.

De fractie van de VVD vindt de rol van DNO niet terug in de programmabegroting en verbaast zich hierover. DNO vormt met haar vier stichtingen de toegang van het sociaal domein en wordt volledig gesubsidieerd door de gemeente. Onduidelijk is welke resultaten gevraagd worden van DNO en op welke wijze de subsidie aan deze resultaten worden gekoppeld. De VVD vindt dat de inzet van DNO moet leiden tot krimp van de kosten in het sociaal domein op het gebied van: Werk, Inkomen en (Jeugd)Zorg. Anders kan wat ons betreft het mes worden gezet in het voorzieningenniveau.

Klijnsma-gelden

Voor wat betreft de besteding van de Klijnsma-gelden hanteert de VVD-fractie de lijn zoals ingezet bij de Perspectiefnota; geld dat bedoeld is voor de armoedebestrijding onder kinderen moet daarvoor ingezet worden. Zij kunnen immers niets doen aan de situatie waarin zij leven; alles moet er op gericht zijn om overerving van armoede te voorkomen. Aanpak bij de kern van het probleem en niet achteraf proberen te verminderen. Wel zijn wij kritisch over het niveau van de bijzondere bijstand in Almelo; de armoedeval speelt hierin een belangrijke rol

Hoofdpogave 3 Binnenstad met herwonnen identiteit

In zijn algemeenheid geen concrete afrekenbare doelen. Men praat over 'meer bezoekers, minder leegstand, meer investeringen'. Heel vaag en niet afrekenbaar! Het college, en de verantwoordelijk wethouder in het bijzonder, is op deze manier moeilijk verantwoordelijk te houden voor vooruitgang of verslechtering. Hoe verhoudt zich dit tot het nieuwe programmagericht werken (dit is toch wel op concrete doelen toegespitst)?

Ook is er een motie aangenomen tijdens de behandeling van de Perspectiefnota. Wij zien de oproep van de raad aan het college (kom met een visie, kom met inkrimping van het kernwinkelgebied) te weinig vertaald in de hoofdpogave binnenstad met herwonnen identiteit. Het college schuift veel door naar het jaar 2018. In 2018 wordt een programmaplan opgezet en een programmaorganisatie ingericht. Maar wat betekent dit voor concrete investeringen? Papier is geduldig; de binnenstadsondernemers en bezoekers niet. Voortvarendheid van dit college is ook hier ver te zoeken. Dat spreken de ondernemers in de binnenstad momenteel ook hard uit.

Binnenstad, niet lullen maar poetsen!

De VVD is blij te zien dat de binnenstadontwikkeling fysiek zichtbaar wordt. De schop is in de grond gegaan zoals de VVD wethouder van Woudenberg reeds vermeldde. Er wordt nu zichtbaar gebouwd op de oude Scheer & Foppen locatie. Voor de rest zit er te weinig tempo in de rest van de binnenstadsontwikkeling.

Almelo weet zich steeds meer te profileren (in woord en daad) als Waterstad. Mooi! Helaas is het college er niet in geslaagd de provincie Overijssel zo ver te krijgen om een financieringsconstructie te faciliteren om het kanaal in één keer verbreed aan te leggen. De VVD betreurt dit en waarschuwt het college voor het mogelijk niet kunnen herontwikkelen van het Albert Heijn-blok omdat hier een voorverhuur-vereiste wordt gehanteerd van 60 of 70%. De VVD-fractie wil snel weer een supermarkt in de binnenstad. Tijdelijke ontwikkelingen in de vorm van ram-zaken en outlet stores leiden tot negatieve uitstraling en impact op de binnenstad. Iedere mogelijke tijdelijke ontwikkeling op dat gebied keurt de VVD hard af.

De VVD vindt het teleurstellend dat dit college (2014-2018) geen enkele cent heeft gereserveerd voor het vervolg van de binnenstadsontwikkeling. Hier hamert de VVD al jaren op. Nu wordt er gebouwd en als het straks af is dan kijken wij nog steeds aan tegen een lelijke on(her)ontwikkende andere kant van de markt. In de stedenbouwkundige visie zou er ter hoogte van de Scapino een doorbraak komen en wordt er wat gedaan aan de kant van de Trommel, de Delifrance en de We.

Leegstand

De VVD-fractie wil dat er werk wordt gemaakt van de aanpak van leegstand in de binnenstad. We zijn verheugd te lezen dat het college dit wil doen in samenwerking met Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) en kijken dan ook uit naar een concretiseringslag. Wanneer komt het college met een voorstel?

Ook het verkeer terug in het noorden en zuiden van de binnenstad kan helpen bij het natuurlijker inkrimpen van het kernwinkelgebied. De langgerekte winkelstraat die Almelo vanuit de historie heeft is door veranderende omstandigheden (o.a. online consumentengedrag) niet te handhaven; er vallen gaten. Om dit te voorkomen zal het kernwinkelgebied op een natuurlijke wijze moeten inkrimpen. Wanneer komt het college met definitieve voorstellen?

Ook zijn wij blij met het initiatief dat het CAA heeft genomen om De Nieuwe Winkelstraat in te schakelen; de aanbevelingen die daar uit voortvloeien om de leegstand aan te pakken ondersteunen wij.

Parkeren

Parkeren in de binnenstad moet concurrerend zijn voor het parkeren in de rest van Almelo. Mede door de zware economische jaren, maar ook de keuzes die onze gemeente heeft genomen voor het herinrichten van de openbare ruimte van de binnenstad is het aantal bezette winkel m2 helaas afgenomen. De winkels in de periferie bieden een soortgelijk assortiment en ook parkeerkosten zijn een reden om voor andere gebieden te kiezen. Ook heeft het College het huidige parkeerbeleid niet kostendekkend weten te maken. Het College stelt zelfs een tariefsverhoging voor. Dat is voor de VVD ondenkbaar!

De VVD fractie zet de lijn van gewenst gratis parkeren voort. Onze fractie wil de binnenstadondernemers en –bezoekers tegemoet komen om weer te bouwen aan de prachtige status die een compacte binnenstad zeker kan halen. Wij streven naar twee uur onbetaald parkeren op straat middels uitbreiding blauwe zone én de eerste twee uur gratis parkeren in de parkeergarages. Hiervoor dienen wij een amendement in.

Basisbegroting

Mobiliteit Almelo

Het combineren werk met werk is een juiste insteek, maar werk moet niet tót werk leiden. Er moet naar een compleet traject/project gekeken worden en daar deeloplossing voor maken. Niet beginnen met deeloplossingen om vervolgens geen geheel in het project/traject meer te zien.

Een voorbeeld is de fietssnelweg F35, die door Waterrijk naar Vriezenveen zou leiden. Waterrijk staat al bijna 10 jaar niet meer op de gemeente kalender, maar de aanleg van de F35 in 2014 over de Schneiderssingel is niet herzien. Het vervolgetraject staat vervolgens onder hoge druk. De VVD wil dat in alle komende trajecten/projecten naar het geheel wordt gekeken, naar “de stip op de horizon” en niet meer toegeeft aan knip- en plakwerk.

Mobiliteit Twente / A1 verbreding

Het verbreden van de A1 is bij Apeldoorn volop in beweging en tot 2020 zou de verbreding tot Rijssen (2x3 rijstroken) klaar moeten zijn. Maar dan gebeurt er vooralsnog niets tot 2024, wanneer men wil

beginnen aan de verbreding tot Azelo (geplande einddatum 2028). Dat vinden wij als VVD te laat. Wij hebben bij de behandeling van de Perspectiefnota het college opgeroepen een lobby te starten ten behoeve van het eerder realiseren van deze verbreding. In deze begroting koppelt u ons terug dat het gezamenlijke optrekken richting de provincie geen haalbare kaart lijkt, aangezien de motie in 6 gemeenten is aangenomen.

De VVD-fractie vindt dat het college op dit punt het hoofd te makkelijk in de schoot legt. Het regeerakkoord biedt kansen. Wat biedt Twente de regering op dit punt? Wat kan de provincie hierin betekenen? Kunnen we (nu we het toch hebben) het ingenieursbureau inzetten om Rijkswaterstaat op dit punt te ontlasten? De VVD roept het college op een actieve houding aan te nemen. De terugkoppeling in de begroting is te mager!

Moties en amendementen

- Gratis parkeren
- Opvoeren taakstelling sourcing
- Verduurzaming zwembad
- OZB-verhoging schrappen
- Behoud van gezinscoaching
- Havenexploitatie
- Groenbeheer